

ZWIĄZEK
PRACODAWCÓW
POLSKA MIEDŹ
THE POLISH COPPER EMPLOYERS' ASSOCIATION

Monitoring Legislacji Krajowej

Konsultacje krajowych aktów prawnych – monitoring legislacji ZPPM

w okresie od 23 do 29 marca 2023 roku

Raport na dzień 29 marca 2023 roku

I. Projekty aktów prawnych

W omawianym okresie Rządowe Centrum Legislacji opublikowało 1. projekt ustawy oraz 44. projekty rozporządzeń Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów oraz poszczególnych Ministrów.

Przeprowadzono konsultacje 1. projektu ustawy i 10. projektów rozporządzeń dotyczących podmiotów członkowskich (pracodawcy, przedsiębiorcy, JST) zrzeszonych w Związku. Zostały one omówione w tekście poniżej.

Projekty ustaw:

1. Projekt ustawy o świadczeniu wspierającym (numer z wykazu: UD493)

Projekt ustawy wprowadza do systemu prawnego nowy rodzaj świadczenia – świadczenie wspierające – mającego na celu wsparcie osób z niepełnosprawnościami, które wymagają największego wsparcia. Świadczenie wspierające, kierowane do osób z niepełnosprawnościami mających największą potrzebę wsparcia, stanowić będzie pomoc finansową służącą częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób.

Projekt ustawy jest między innymi realizacją jednego z priorytetów Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, przyjętej przez Radę Ministrów 16 lutego 2021 r. (M.P. 2021 poz. 218). W dokumencie tym zapowiedziano modyfikację systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami. W priorytecie V ww. Strategii, w działaniu o nazwie „system wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami” założono, że zostanie przygotowana zmiana dotychczasowego systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, a pomoc zostanie uzależniona od stopnia wsparcia potrzebnego osobie z niepełnosprawnością ze strony opiekuna. Ponadto wskazano, że polityka świadczeń będzie ukierunkowana na upodmiotowienie osoby z niepełnosprawnością, tak aby wsparcie było kierowane do samej osoby. Osoba z niepełnosprawnością ma być podmiotem rozstrzygającym odnośnie do tego, jak wykorzystywane ma być otrzymywane wsparcie. Zapowiedziano także zmiany umożliwiające samodzielne decydowanie osoby z niepełnosprawnością o wyborze opiekuna. Projekt ustawy wpisuje się także w oczekiwania i potrzeby środowisk skupiających osoby z niepełnosprawnościami, ponieważ brak różnicowania wsparcia w odniesieniu do indywidualnych potrzeb związanych z opieką poddawane są krytycznym ocenom ze strony niektórych środowisk opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Ponadto projekt zawiera zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. wprowadza zmiany w przepisach regulujących zasady przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego. Celem powyższych zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych jest umożliwienie podejmowania aktywności zawodowej przez opiekunów osób z niepełnosprawnościami uprawnionych do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna.

Ponadto projekt ustawy wprowadza szereg regulacji o charakterze osłonowym dla tych opiekunów osób z niepełnosprawnościami, którzy zaprzestaną pobierać świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna w związku z wyborem przez osobę z niepełnosprawnościami świadczenia wspierającego.

Wprowadzone zostaną do systemu orzeczniczego nowe standardy postępowania i nowe kryteria kwalifikacji do stopni trudności w samodzielnym funkcjonowaniu (powiat), a także obowiązki dla gmin - ustalenie i weryfikacja prawa do świadczenia pielęgnacyjnego dla osób, które podejmują zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

Projekt ustawy na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-ustawy-o-swiadczeniu-wspierajacym/>

Projekty rozporządzeń:

1. Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki (numer z wykazu: 90)

Podstawę do wydania rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 20 września 2018 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki (Dz. U. poz. 1949) stanowi art. 21i *ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2474). Projekt rozporządzenia stanowi program pomocowy oparty na regulacjach wynikających z rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm., „rozporządzenie 651/2014”) oraz rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm., „rozporządzenie *de minimis*”).

Celem nowelizacji rozporządzenia jest uwzględnienie dodatkowych przeznaczeń i zmiana niektórych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów ustanawianych przez ministra właściwego do spraw gospodarki w obszarze innowacyjności gospodarki, realizujących politykę innowacyjną państwa. Projektowane zmiany umożliwią uruchomienie nowych programów, których celem będzie testowanie nowych form wspierania innowacyjności gospodarki oraz popularyzacja innowacyjnych rozwiązań w gospodarce i społeczeństwie.

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie zmian do rozporządzenia, które rozszerzają zakres możliwej interwencji ze środków publicznych w ramach programów ministra właściwego do spraw gospodarki w obszarze innowacyjności gospodarki i zmieniają niektóre warunki udzielania wsparcia. Zmiany dotyczą zakresu wsparcia w ramach pomocy *de minimis* oraz pomocy finansowej niestanowiącej pomocy publicznej. Nowelizacja rozporządzenia zapewnia również zgodność pomocy publicznej udzielanej na podstawie art. 21a ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej z prawem unijnym regulującym rynek wewnętrzny Unii Europejskiej w obszarze pomocy państwa. Przedmiotowa nowelizacja umożliwi rozszerzenie/modyfikację katalogu instrumentów wsparcia w obszarze polityki innowacyjności. Oczekiwanym efektem jest rozwój krajowego ekosystemu wsparcia innowacji, a także wzrost zdolności i motywacji podmiotów, o których mowa w art. 21a tej ustawy, do tworzenia i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mrit-zmieniajacego-rozporzadzenie-w-sprawie-szczegolowego-przeznaczenia-oraz-szczegolowych-warunkow-udzielania-pomocy-finansowej-w-ramach-programow-w-obszarze-innowacyjnosci-gos/>

2. Projekt rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (numer z wykazu: 201)

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego określonego w art. 33 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1681 i 2770), („ustawa PRASC”). Konieczność wydania przedmiotowego rozporządzenia wynika ze zmian w ustawie PRASC wprowadzanych ustawą z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1978 oraz z 2022 r. poz. 583).

Kluczową kwestią jest takie określenie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego, aby odzwierciedlały one możliwości opatrzenia odpisów aktów stanu cywilnego pieczęcią elektroniczną ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Powyższe zmiany wpływają na wzory wydawanych z rejestru stanu cywilnego dokumentów w zwizualizowanej postaci dokumentu elektronicznego, tj.:

- odpis zupełny aktu urodzenia;
- odpis zupełny aktu małżeństwa;
- odpis zupełny aktu zgonu;
- odpis zupełny aktu zgonu osoby o nieustalonej tożsamości;
- odpis skrócony aktu urodzenia;
- odpis skrócony aktu urodzenia dziecka, które urodziło się martwe;
- odpis skrócony aktu małżeństwa;
- odpis skrócony aktu zgonu;
- zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych osoby zarówno w postaci papierowej jak i elektronicznej;
- zaświadczenia o stanie cywilnym zarówno w postaci papierowej jak i elektronicznej.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap) i opiniowania (4 etap).
Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mc-w-sprawie-wzorow-dokumentow-wydawanych-z-zakresu-rejestracji-stanu-cywilnego/>

3. Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (numer z wykazu: MZ 1498)

W związku z wprowadzonymi w 2022 r. w czasie trwania epidemii ograniczeniami w zakresie wykonywania świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniodawcy nie mieli możliwości realizacji wszystkich świadczeń. Spowodowało to znaczne obniżenie liczby wykonywanych świadczeń. Część szpitali zakwalifikowanych do systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej, tzw. „sieci szpitali”, miała trudności ze zrealizowaniem świadczeń na poziomie zakładanym przy ustalaniu wysokości ryczałtu systemu zabezpieczenia na rok 2022. Obecnie obowiązujące przepisy (art. 136c ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) uzależniają poziom finansowania szpitali zakwalifikowanych do sieci szpitali od wysokości wykonania ryczałtu systemu zabezpieczenia w poprzednim okresie rozliczeniowym. Ustalenie wysokości ryczałtu na rok 2023 na podstawie wykonanego poziomu ryczałtu w roku 2022 spowoduje, że część szpitali zakwalifikowanych do tzw. „sieci szpitali” otrzyma mniej środków finansowych, a w efekcie nastąpi pogorszenie sytuacji finansowej tych świadczeniodawców.

W projekcie proponuje się wprowadzenie regulacji gwarantującej szpitalom, których poziom realizacji świadczeń w 2022 r. był niższy niż zakładany przy ustaleniu ryczałtu na 2022 r.,

wypłatę dodatkowych środków finansowych, zapewniających utrzymanie wielkości umowy ryczałtowej na dotychczasowym poziomie. Wypłata dodatku nastąpi na wniosek świadczeniodawcy, w miesięcznych transzach. Dyrektorzy oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia zostaną zobligowani do rozliczenia wypłaconych środków do końca okresu rozliczeniowego (tj. do końca 2023 r.). W przypadku podmiotów, które zrealizowały ryczałt z 2022 r. na poziomie niższym niż 90% dodatek korygowany będzie współczynnikiem równym realizacji ryczałtu za ostatni kwartał 2022 (nie większym niż 1).

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mz-zmieniajacego-rozporzadzenie-w-sprawie-ogolnych-warunkow-umow-o-udzielanie-swadczen-opieki-zdrowotnej-10/>

4. Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy (numer z wykazu: 125)

Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy wydawany jest na podstawie art. 108 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.). Projektowane rozporządzenie ma na celu nowelizację obowiązującego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 472).

Celem nowelizacji jest:

- 1) zmiana terminów, z kwartalnych na miesięczne (począwszy od marca danego roku), sporządzania informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy, obowiązujących kierowników jednostek tworzących publiczne służby zatrudnienia, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz Ochotnicze Hufce Pracy;
- 2) usprawnienie przekazywania informacji z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy, poprzez zniesienie obowiązku przysyłania informacji w formie pisemnej;
- 3) odstąpienie od obowiązku przekazywania aktualizacji planu finansowego Funduszu Pracy na oddzielnym dokumencie.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mrips-zmieniajacego-rozporzadzenie-w-sprawie-szczegolowych-zasad-gospodarki-finansowej-funduszu-pracy/>

5. Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa pracy (numer z wykazu: 121)

Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa pracy ma na celu dostosowanie brzmienia zmienianego rozporządzenia do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta oczekuje obecnie na publikację w Dzienniku Ustaw.

Przedmiotowa nowelizacja Kodeksu pracy wprowadza dwie nowe instytucje – zwolnienie od pracy z powodu działania siły wyższej w pilnych sprawach rodzinnych spowodowanych chorobą lub wypadkiem (art. 148¹ Kodeksu pracy) oraz urlop opiekuńczy (art. 173¹ Kodeksu pracy). W świadectwie pracy pracodawca będzie zamieszczał informacje dotyczące wykorzystania przez pracownika ww. instytucji wykorzystanych w roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek pracy. Informacje o wykorzystaniu przez pracownika tych uprawnień będą niezbędne do ustalenia uprawnień ze stosunku pracy przez kolejnego pracodawcę, który

będzie zatrudniał pracownika w tym samym roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek pracy u poprzedniego pracodawcy.

Dodatkowo, w związku z ustawą z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 240), która wprowadza do Kodeksu pracy możliwość wykonywania pracy w formie pracy zdalnej (od dnia 7 kwietnia br.), proponuje się dostosowanie treści świadectwa pracy do zmian wynikających z tej ustawy. Ustawa ta przewiduje m.in. regulacje dotyczące okazjonalnej pracy zdalnej. Z inicjatywą wykonywania pracy zdalnej okazjonalnej będzie mógł wystąpić wyłącznie pracownik. Wymiar pracy zdalnej został ograniczony do 24 dni w roku kalendarzowym. Konieczne jest zatem, aby pracodawca zamieszczał w świadectwie pracy także informację o liczbie dni wykonywania takiej pracy, w roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek pracy. Umożliwi to kolejnemu pracodawcy, zatrudniającemu pracownika w tym samym roku kalendarzowym, prawidłowe ustalenie pozostałego do wykorzystania wymiaru okazjonalnej pracy zdalnej.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/konsultacje-publiczne-projektow-rozporzadzen-ministra-rodziny-i-polityki-spoecznej-rozporzadzenia-do-kodeksu-pracy/>

6. Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie dokumentacji pracowniczej (numer z wykazu: 122)

Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie dokumentacji pracowniczej ma na celu dostosowanie brzmienia zmienianego rozporządzenia do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta oczekuje obecnie na publikację w Dzienniku Ustaw.

Przedmiotowa nowelizacja Kodeksu pracy wprowadza następujące zmiany: pracownik zatrudniony u danego pracodawcy co najmniej 6 miesięcy będzie mógł raz w roku kalendarzowym wystąpić do pracodawcy z wnioskiem, złożonym w postaci papierowej lub elektronicznej, o zmianę rodzaju umowy o pracę na umowę o pracę na czas nieokreślony lub o bardziej przewidywalne i bezpieczne warunki pracy, w tym polegające na zmianie rodzaju pracy lub zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponadto wskazano powody, które nie mogą stanowić przyczyny uzasadniającej wypowiedzenie umowy o pracę lub jej rozwiązanie bez wypowiedzenia przez pracodawcę, przygotowanie do wypowiedzenia lub rozwiązania umowy bez wypowiedzenia albo przyczyny zastosowania działania mającego skutek równoważny z rozwiązaniem umowy o pracę. Pracownik, który uważa, że przyczyną rozwiązania umowy o pracę na okres próbny za wypowiedzeniem albo zastosowane działania mają skutek równoważny z rozwiązaniem umowy o pracę były jednym ze wskazanych powodów, będzie mógł w terminie 7 dni od dnia złożenia oświadczenia woli pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny za wypowiedzeniem albo zastosowania działania mającego skutek równoważny z rozwiązaniem umowy o pracę, złożyć do pracodawcy wniosek w postaci papierowej lub elektronicznej o wskazanie przyczyny uzasadniającej to rozwiązanie umowy o pracę albo zastosowanie działania. Dodatkowo wprowadzono przepisy uprawniające pracowników do elastycznej organizacji pracy.

W związku z powyższym konieczne jest wprowadzenie zmian w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie dokumentacji pracowniczej. Proponuje się, aby część B akt osobowych pracownika obejmowała również:

– wniosek pracownika o zmianę rodzaju umowy o pracę na umowę o pracę na czas nieokreślony lub o bardziej przewidywalne i bezpieczne warunki pracy, w tym polegające na zmianie rodzaju pracy lub zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy, i odpowiedź pracodawcy na ten wniosek (art. 29³ § 1 i 3 Kodeksu pracy),

– wniosek pracownika o wskazanie przyczyny uzasadniającej rozwiązanie umowy o pracę na okres próbny za wypowiedzeniem albo zastosowanie działania mającego skutek równoważny

z rozwiązaniem umowy o pracę i odpowiedź pracodawcy na ten wniosek (art. 29⁴ § 3 i 4 Kodeksu pracy),

– dokumenty dotyczące stosowania elastycznej organizacji pracy (art. 188¹ Kodeksu pracy).

Proponuje się również, aby dokumentacja w sprawach związanych ze stosunkiem pracy, prowadzona przez pracodawcę, obejmowała również wnioski pracownika dotyczące ubiegania się i korzystania ze zwolnienia od pracy z powodu działania siły wyższej w pilnych sprawach rodzinnych spowodowanych chorobą lub wypadkiem (art. 148¹ Kodeksu pracy) oraz z urlopu opiekuńczego (art. 173¹ Kodeksu pracy).

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/konsultacje-publiczne-projektow-rozporzadzen-ministra-rodziny-i-polityki-spoecznej-rozporzadzenia-do-kodeksu-pracy/>

7. Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków (numer z wykazu: 123)

Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków ma na celu dostosowanie brzmienia zmienianego rozporządzenia do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta oczekuje obecnie na publikację w Dzienniku Ustaw.

W związku z ww. ustawą, przewidującą zmianę art. 186^{8a} Kodeksu pracy, konieczne jest wydanie nowego rozporządzenia na podstawie znowelizowanego upoważnienia ustawowego.

Projektowane rozporządzenie w przeważającej części powiela przepisy znajdujące się w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków (Dz. U. poz. 2243). W pozostałym zakresie w nowym rozporządzeniu regulującym materię wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków konieczne jest dokonanie zmian wynikowych (w stosunku do treści obecnego rozporządzenia), uwzględniających zmiany w zakresie urlopów związanych z rodzicielstwem wprowadzonych do Kodeksu pracy ww. ustawą.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/konsultacje-publiczne-projektow-rozporzadzen-ministra-rodziny-i-polityki-spoecznej-rozporzadzenia-do-kodeksu-pracy/>

8. Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (numer z wykazu: 119)

Projektowane rozporządzenie określa tryb i sposób przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2, art. 22a, art. 25d ust. 1, art. 26a ust. 10, art. 30 ust. 3b, art. 33b ust. 7 i art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika z wejścia w życie ustawy z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz. U. poz. 558), która zmieniła także upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia.

W nowo wprowadzonym ustawą zmieniającą przepisie art. 33b ust. 7 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określono, że Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych może przeprowadzać kontrole dysponenta funduszu rehabilitacji lub zakładowego funduszu aktywności, który otrzymał środki tego funduszu z przeznaczeniem na finansowanie rehabilitacji leczniczej, zawodowej i społecznej, w zakresie prawidłowości realizacji przepisów ustawy.

Rozszerzenie katalogu podmiotów kontrolowanych spowodowało konieczność wydania nowego rozporządzenia i uwzględnienie tych podmiotów.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mriips-w-sprawie-trybu-i-sposobu-przeprowadzania-kontroli-przez-organy-upowaznione-do-kontroli-na-podstawie-ustawy-o-rehabilitacji-zawodowej-i-spoecznej-oraz-zatrudnianiu-osob-n/>

9. Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie podziału kwoty środków finansowych w 2023 r. stanowiącej wzrost całkowitego budżetu na refundację (numer z wykazu: MZ 1500)

Projekt rozporządzenia jest wydawany na podstawie w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2555 i 2674) i przewiduje zmianę w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2022 r. w sprawie podziału kwoty środków finansowych w 2023 r. stanowiącej wzrost całkowitego budżetu na refundację (Dz. U. poz. 2655).

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie zmiany w regulacji dotyczącej podziału kwoty środków finansowych stanowiącej wzrost całkowitego budżetu na refundację leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, tj. świadczeń gwarantowanych. Wraz ze zwiększaniem całkowitego budżetu na refundację, wzrosną nakłady na refundację, umożliwiając tym samym sukcesywne zwiększenie dostępności pacjentów do świadczeń gwarantowanych.

Środki finansowe na zwiększenie całkowitego budżetu na refundację w roku 2023 pochodzą będą ze zmian planu finansowego Funduszu związanego z wysokością środków ujętych w planie finansowym Funduszu Medycznego na rok 2023 na finansowanie leków w ramach ratunkowego dostępu do technologii lekowych, większych od pierwotnie prognozowanych. Zwiększenie całkowitego budżetu na refundację wynika również z wykorzystania środków finansowych pochodzących z Funduszu Medycznego związanych z podniesieniem limitów na finansowanie technologii lekowych o wysokiej wartości klinicznej i technologii lekowych o wysokim poziomie innowacyjności. Podwyższenie limitów nastąpiło w ustawie z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o Funduszu Medycznym oraz niektórych innych.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenie-mz-zmieniajacego-rozporzadzenie-w-sprawie-podzialu-kwoty-srodkow-finansowych-w-2023-r-standowiacej-wzrost-calkowitego-budzetu-na-refundacje/>

10. Projekt rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (numer z wykazu: 704)

Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 1988, z późn. zm.), tzw. rozporządzenie ws. JPK_VAT, określa szczegółowy zakres danych zawartych w deklaracjach podatkowych i

w ewidencji. Zmiany przepisów rozporządzenia ws. JPK_VAT proponowane w projekcie związane są przede wszystkim z wprowadzeniem do ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą o VAT” przepisów dotyczących czasowego mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem VAT (tzw. reverse charge) w zakresie dostawy gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, dokonywanych w obrocie giełdowym. W związku z tym, proponuje się wprowadzenie przepisu epizodycznego § 11b regulującego wykazywanie takich dostaw i świadczenia usług w JPK_VAT z deklaracją, tj. zgodnie z § 4 pkt 1 lit. m, §5, § 10 ust. 1 pkt 7 lit. e oraz § 11 ust. 3 pkt 1 lit. b tiret drugie rozporządzenia, które dotyczą reverse charge.

Zmiany zaproponowane w § 11b mają charakter przepisów epizodycznych i regulują kwestię wykazywania w pliku JPK_VAT z deklaracją dokonanych w okresie od dnia 1 kwietnia 2023 r. do dnia 28 lutego 2025 r. dostaw gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1092, 1576 i 1967), dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 145e ust. 1 ustawy o VAT. Dane takie w JPK_VAT z deklaracją wykazywane powinny być łącznie z danymi wykazanymi odpowiednio w deklaracji na podstawie § 4 pkt 1 lit. m oraz w ewidencji § 10 ust. 1 pkt 7 lit. e rozporządzenia.

Natomiast zmiany w § 4 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 13 dostosowują przepisy rozporządzenia w związku ze zmianą przepisów ustawy o VAT polegającą na uchyleniu art. 103 ust. 5b ustawy o VAT ustawą z dnia 9 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2427). Zmiany te nie wpływają na obowiązek ujmowania w deklaracji i w ewidencji JPK_VAT transakcji objętych art. 103 ust. 5a i 5aa ustawy o VAT.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mf-zmieniajacego-rozporzadzenie-w-sprawie-szczegolowego-zakresu-danych-zawartych-w-deklaracjach-podatkowych-i-w-ewidencji-w-zakresie-podatku-od-towarow-i-uslug-3/>

II. Ogłoszone akty prawne (Dziennik Ustaw RP)

W analizowanym okresie opublikowano pięćdziesiąt pięć aktów prawnych, tzn. ustawy, rozporządzenia Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów i poszczególnych ministrów, obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego. Z powyższych publikacji w zainteresowaniu pracodawców i przedsiębiorców znaleźć się mogą następujące akty prawne:

1/ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw

- Ustawa została opublikowana 23 marca 2023 roku w Dzienniku Ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 547).
- Ustawa ma na celu zapewnienie warunków do stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego Rady (UE) 2018/1860 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1860”, oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1861 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w

dziedzinie odpraw granicznych, zmiany konwencji wykonawczej do układu z Schengen oraz zmiany i uchycenia rozporządzenia (WE) nr 1987/2006, zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1861”, w zakresie wjazdu i pobytu obywateli krajów trzecich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw obszaru Schengen. Rozporządzenie 2018/1860 ustanawia nowy system służący do wymiany między państwami członkowskimi, które korzystają z SIS, informacji na temat decyzji nakazujących powrót wydanych w odniesieniu do obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium państw członkowskich oraz do monitorowania tego, czy obywatele państw trzecich objęci tymi decyzjami opuścili terytorium państw członkowskich. Natomiast rozporządzenie 2018/1861 zostało przyjęte w wyniku oceny działania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) przeprowadzonej trzy lata po uruchomieniu SIS II. Rozporządzenie 2018/1861 wprowadza zatem bardziej szczegółowe uregulowania dotyczące wpisów w SIS oraz wzajemnych konsultacji państw członkowskich korzystających z SIS do celów odmowy wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich na terytorium państw obszaru Schengen, a także obowiązkowe ramy czasowe takich konsultacji.

Ustawa wprowadza zatem głównie przepisy o charakterze kompetencyjnym wskazujące organy właściwe do realizacji zadań przewidzianych w tych rozporządzeniach oraz zmiany w przepisach dotyczących prowadzonego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium RP jest niepożądany.

Ponadto ustawa ma na celu realizację zaleceń określonych w decyzjach wykonawczych Rady ustanawiających zalecenia w wyniku przeprowadzonej w 2019 r. oceny stosowania przez Polskę dorobku Schengen w dziedzinie wspólnej polityki wizowej oraz w dziedzinie powrotów, zaleceniu Komisji (UE) 2017/432 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie zapewnienia większej skuteczności powrotów przy wdrażaniu dyrektywy 2008/115/WE, dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych normi procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE oraz zaleceniu Komisji (UE) 2017/2338 z dnia 16 listopada 2017 r. ustanawiającym wspólny „Podręcznik dotyczący powrotów” przeznaczony do stosowania przez właściwe organy państw członkowskich wykonujące zadania związane z powrotami.

Ustawa dokonuje również zmian w zakresie przyznanych dotychczas Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców kompetencji, a mianowicie przenosi część tych kompetencji (w zakresie decyzji dotyczących pobytu, powrotu, wydalenia i przekazania) na Komendanta Głównego Straży Granicznej, jako organu wyższego stopnia w stosunku do komendantów oddziałów i placówek Straży Granicznej. W konsekwencji ustawa dokonuje również stosownych zmian w zakresie prowadzonych krajowych rejestrów spraw dotyczących zgód na pobyt ze względów humanitarnych i zgód na pobyt tolerowany, zobowiązań do powrotu, wydaleń z RP obywateli UE i członków ich rodzin, przekazania do innego państwa członkowskiego UE, państwa członkowskiego EFTA – strony umowy o EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej. Jednocześnie ustawa wprowadza zmiany skupiające realizację zadań związanych z udzielaniem oraz organizacją pomocy cudzoziemcom w dobrowolnym powrocie i pomocy w przeniesieniu cudzoziemca do innego państwa odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w rękach Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Ponadto ustawa wprowadza: możliwość wydania (i zwolnienia z opłaty za wydanie) – w nowej tymczasowej i uproszczonej procedurze – polskiego dokumentu podróży cudzoziemcowi, który posiada obywatelstwo określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych; możliwość dla obywatela Ukrainy, który

przebywa legalnie na terytorium RP, pobierania, przechowywania i prezentacji w ramach publicznej aplikacji mobilnej mObywatel dokumentu elektronicznego zawierającego dane dziecka będącego pod jego władzą rodzicielską; poszerzony katalog dokumentów potwierdzających znajomość języka polskiego jako obcego będącą warunkiem uzyskania zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.

Ustawa przewiduje również, że Komendant Główny Straży Granicznej będzie właściwy do umieszczania, usuwania i aktualizowania wpisów w SIS do celów powrotu, a komendanci oddziałów i placówek Straży Granicznej do inicjowania i przeprowadzania dotyczących tych wpisów konsultacji z innymi państwami członkowskimi korzystającymi z SIS, już w odniesieniu do decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanych (albo utrzymanych w mocy w całości lub w części) od dnia 7 marca 2023 r., albowiem eksploatacja SIS zgodnie z nowymi zasadami, mocą decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej, rozpoczęła się w tym dniu.

- Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem niektórych regulacji wchodzących w życie w terminie późniejszym, a wymagających np. dostosowania systemów teleinformatycznych oraz wydania stosownych rozporządzeń.

2/ Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 marca 2023 r. w sprawie ewidencjonowania stanowisk pracy związanych z obronnością

- Rozporządzenie zostało opublikowane 23 marca 2023 roku w Dzienniku Ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 548).
- Rozporządzenie określa:
 - 1) tryb postępowania w sprawach ewidencjonowania stanowisk związanych z obronnością kraju, na których byli żołnierze korzystają z pierwszeństwa w zatrudnieniu;
 - 2) sposób gromadzenia informacji o zajętych stanowiskach pracy związanych z obronnością kraju;
 - 3) wzór zaświadczenia stwierdzającego predyspozycje żołnierza zawodowego do zajmowania stanowiska pracy związanego z obronnością kraju.

Rozwiązania przyjęte w rozporządzeniu normują przekazywanie, niezwłocznie, po utworzeniu stanowiska lub jego opróżnieniu, informacji do Szefa Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji, na podstawie których Szef Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji prowadzi ewidencję stanowisk pracy związanych z obronnością kraju w administracji publicznej. Informacje te są przekazywane przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego, w których dyspozycji lub zasobach znajdują się te stanowiska.

Szef Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji jest obowiązany przekazywać kierownikowi komórki organizacyjnej właściwej do spraw socjalnych w Ministerstwie Obrony Narodowej zbiorczą półroczną informację w terminie do 10 dni po zakończeniu półrocza, z wyszczególnieniem liczby stanowisk pracy związanych z obronnością kraju oraz liczby żołnierzy zawodowych zatrudnionych w tym okresie w administracji publicznej na stanowiskach których rozporządzenie dotyczy.

W myśl przyjętych rozwiązań informacje o zajętych stanowiskach pracy związanych z obronnością kraju będą gromadzone w zasobach Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji w wykazach prowadzonych w postaci elektronicznej lub papierowej.

Rozporządzenie w załączniku określa wzór zaświadczenia stwierdzającego predyspozycje żołnierza zwolnionego z zawodowej służby wojskowej do zajmowania stanowiska pracy związanego z obronnością kraju w administracji publicznej.

Należy mieć na uwadze, że rozwiązania powyższe, zgodnie z art. 235 ust. 1 ustawy o obronie Ojczyzny, dotyczą stanowisk dedykowanych żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby

wojskowej, którzy pełnili zawodową służbę wojskową co najmniej przez 10 lat, i którzy ze względu na szczególny charakter wykształcenia, doświadczenia wojskowego i wiedzy specjalistycznej powinni korzystać z pierwszeństwa w zatrudnieniu na stanowiskach związanych z obronnością kraju w administracji publicznej.

- Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

3/ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw

- Ustawa została opublikowana 23 marca 2023 roku w Dzienniku Ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 553).

- Zmiany w ustawie nie zmieniają podstawowej zasady lokowania nowej elektrowni wiatrowej stanowiącej, że nowa elektrownia wiatrowa może być lokowana wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zwanego dalej „planem miejscowym”.

Obowiązek sporządzenia planu miejscowego lub jego zmiany na potrzeby przedmiotowej inwestycji będzie jednak dotyczył obszaru prognozowanego oddziaływania elektrowni wiatrowej, a nie, jak dotychczas, całego obszaru wyznaczonego zgodnie z zasadą 10h (tj. dla obszaru w promieniu wyznaczonym przez odległość równą dziesięciokrotności całkowitej wysokości projektowanej elektrowni wiatrowej do zabudowy mieszkaniowej).

Zgodnie z założeniami noweli utrzymana zostaje ustawa, minimalna odległość elektrowni wiatrowej, która nie może być mniejsza niż wyznaczona zgodnie z zasadą 10h. Ustawa przewiduje jednak, że plan miejscowy będzie mógł określać inną odległość elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego, mając na uwadze zasięg oddziaływań elektrowni wiatrowej, z uwzględnieniem jednak określonej w nowelizacji bezwzględnej odległości minimalnej, tj. 700 m.

Podstawą dla określania wymaganej minimalnej odległości od zabudowań mieszkalnych będą m.in. wyniki przeprowadzonych konsultacji, czy też obowiązkowo przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w ramach której analizuje się m.in. wpływ emisji hałasu na otoczenie i zdrowie mieszkańców), wykonywanej dla projektu planu miejscowego. Identyczna minimalna bezwzględna odległość będzie dotyczyć lokowania nowych budynków mieszkalnych w odniesieniu do istniejącej elektrowni wiatrowej.

W przypadku odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, remontu istniejącego budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej lub zmiany sposobu użytkowania części takiego budynku kryterium minimalnej odległości nie jest wymagane.

Ustawą zostały zmienione również wymagania dotyczące planów miejscowych lokalizujących elektrownie wiatrowe. Obowiązek uchwalenia planu dotyczy całego obszaru położonego w granicach gminy, w której jest lokalizowana elektrownia wiatrowa, znajdującego się w odległości, o której mowa w art. 4 ust. 1 o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Dodatkowo do uzasadnienia dołączanego do projektu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia takiego planu miejscowego, który przewiduje lokalizację elektrowni wiatrowej, dołącza się przede wszystkim wymiary dotyczące maksymalnej całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, maksymalnej średnicy wirnika wraz z łopatami oraz maksymalnej liczby elektrowni wiatrowych, które zostaną określone w tym planie.

Postanowieniami ustawy uregulowano minimalną odległość od elektrowni wiatrowej, która jest wymagana przy budowie budynków mieszkalnych. Z powodu istotnej, społecznej wagi budownictwa mieszkalnego uznano, że sfera ta powinna zostać uregulowana odrębnie. Podczas lokalizowania budynku mieszkalnego, tak jak w przypadku elektrowni wiatrowych,

należy zachować odległość co najmniej 700 m. W tym miejscu warto podkreślić, że w przypadku lokalizowania budynków mieszkalnych wokół istniejącej elektrowni wiatrowej zasada 10h nie będzie już miała zastosowania. Co istotne każda gmina, w tym gminy sąsiednie, mogą ustalać różne odległości od elektrowni wiatrowych, w których nie można lokalizować budynków mieszkalnych, w tym w stosunku do tych samych elektrowni.

W celu przeciwdziałania negatywnemu wpływowi elektrowni wiatrowych na sieci elektroenergetyczne najwyższych napięć wprowadzono minimalną odległość między elektrowniami i sieciami, równą lub większą od trzykrotności maksymalnej średnicy wirnika wraz z łopatami albo równą lub większą od dwukrotności maksymalnej całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, określonej w planie miejscowym, zależnie od tego, która z tych wartości jest większa.

W celu uproszczenia przepisów zmieniono zasady lokalizacji elektrowni wiatrowych od form ochrony przyrody, jak również pozostawiono ustalanie odległości od leśnych kompleksów promocyjnych w procedurze oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Pozostawiono zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych na obszarach parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów Natura 2000. Natomiast obowiązek zachowania odległości pozostawiono w przypadku parków narodowych (obowiązuje zasada 10h) i rezerwatów przyrody (nie mniej niż 500 m).

Ustawa przewiduje, że gminy, w których już zostały zlokalizowane elektrownie wiatrowe w oparciu o plan miejscowy, mogą lokować w ich otoczeniu budynki mieszkalne, w tym na podstawie decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod warunkiem spełnienia przez taki budynek minimalnej, bezwzględnej odległości 700 m.

Ustawa wprowadza możliwość uelastyczenia przez gminy minimalnej odległości, która będzie powiązana z dodatkowymi obowiązkami w zakresie konsultacji z mieszkańcami tych gmin. m.in. poprzez dyskusje publiczne. W tym celu, w regulacjach dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych, wprowadza się dla gminy wymóg zorganizowania dyskusji publicznych, z udziałem zainteresowanych mieszkańców i innych interesariuszy, nad możliwymi do ujęcia w planie miejscowym rozwiązaniami, w szczególności w zakresie dotyczącym opracowanych projektów zmian, które wyznaczają nowe ramy dla budowy lub przebudowy elektrowni wiatrowej. W dyskusjach publicznych dotyczących planu miejscowego dla elektrowni wiatrowej, uczestniczyć będą obowiązkowo wójt, burmistrz albo prezydent miasta, jego zastępca lub sekretarz gminy, przewodniczący lub wiceprzewodniczący rady gminy lub inny radny wskazany przez przewodniczącego, przedstawiciel inwestora elektrowni wiatrowej (jeśli występuje), przedstawiciel gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej. Jednocześnie wydłużone zostały terminy i doprecyzowane zasady dotyczące wyłożenia do publicznego wglądu i przyjmowania uwag do projektu planu miejscowego.

Procedura dodatkowych obligatoryjnych dyskusji publicznych dotyczących projektów i założeń przyjętych w planie miejscowym ma na celu dostarczenie mieszkańcom terenów, które potencjalnie znajdowałyby się w zasięgu oddziaływania elektrowni wiatrowej, informacji m.in. o:

- planowanym zakresie inwestycji, w tym maksymalnej całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej i maksymalnej całkowitej średnicy wirnika wraz z łopatami,
- szczegółach i kolejnych etapach procedury planistycznej (mającej na celu ulokowanie elektrowni w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego) oraz uprawnieniach przysługujących w tym zakresie mieszkańcom,

– szczegółach i kolejnych etapach procedury środowiskowej (określenie oddziaływania na środowisko i określenie szczegółowych warunków lokalizacji inwestycji) oraz uprawnieniach przysługujących w tym zakresie mieszkańcom.

W ustawie przewiduje się także rozwiązania umożliwiające partycypację lokalnej społeczności w korzyściach, jakie niesie lokalizacja na danym terenie elektrowni wiatrowej. Ustawa zakłada przeznaczenie, przez inwestora realizującego inwestycję polegającą na budowie elektrowni wiatrowej, co najmniej 10% mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej stanowiącej przedmiot tej inwestycji do objęcia przez mieszkańców gminy, aby mogli oni uzyskać status prosumenta wirtualnego. Dzięki proponowanym zmianom każdy mieszkaniec, będący odbiorcą końcowym w gospodarstwie domowym, w gminie, na terenie której jest planowana budowa elektrowni wiatrowej, będzie mógł, na zasadzie dobrowolności, zawrzeć z inwestorem umowę, o której mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, aby na jej podstawie zostać prosumentem wirtualnym.

Kolejnym istotnym elementem proponowanych zmian jest zwiększenie obowiązków podmiotu eksploatującego elektrownię wiatrową w kwestii zapewnienia jej bezpiecznej eksploatacji. Ustawą wprowadza się dodatkowe obowiązki dotyczące przeprowadzania czynności technicznych istotnych dla zapewnienia bezpieczeństwa eksploatacji elementów technicznych elektrowni wiatrowych, które będą realizowane przez wyspecjalizowane techniczne serwisy komercyjne, certyfikowane przez Urząd Dozoru Technicznego. Działania tych serwisów będą monitorowane i weryfikowane przez UDT.

- Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów dotyczących włączenia mieszkańców gminy, na terenie której zlokalizowana ma być elektrownia wiatrowa do katalogu prosumentów wirtualnych, które wejdą w życie z dniem 2 lipca 2024 r.

[4/ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw](#)

- Ustawa została opublikowana 24 marca 2023 roku w Dzienniku Ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 556).
- Zmiana ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wynika z potrzeby usprawnienia działań wierzyciela i organu egzekucyjnego w zakresie niezbędnym do wszczęcia i prowadzenia egzekucji administracyjnej oraz zwiększenia jej efektywności. W ocenie projektodawców konieczne było również wprowadzenie rozwiązań umożliwiających przymusowe dochodzenie należności z tytułu VAT rozliczanego w procedurze szczególnej od podmiotu, którego miejscem zamieszkania lub siedziby jest inne państwo niż Polska oraz dla którego państwem identyfikacji jest państwo inne niż Polska i w tym państwie identyfikacji została złożona deklaracja. Dalsze zmiany w tej ustawie polegają m.in. na: (1) modyfikacji definicji legalnej terminu wynagrodzenie; (2) uproszczeniu zasad przedawnienia kosztów upomnienia; (3) usprawnieniu korzystania z Rejestru Należności Publicznoprawnych poprzez umożliwienie automatycznego pozyskiwania danych przez podmioty uprawnione; (4) uproszczeniu etapu wszczęcia postępowania egzekucyjnego; (5) zmianie sposobu postępowania w przypadku śmierci zobowiązanego będącego przedsiębiorcą w toku postępowania egzekucyjnego; (6) rozszerzeniu zakresu informacji, jakie wierzyciel przekazuje organowi egzekucyjnemu wraz z wnioskiem egzekucyjnym i tytułem wykonawczym; (7) usprawnieniu egzekucji do majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka m.in. poprzez wprowadzenie możliwości uzyskania przez wierzyciela lub organ egzekucyjny danych małżonka i zobowiązanego odpowiadającego majątkiem wspólnym oraz

informacji o ustroju małżeńskim czy majątku wspólnym; (8) usprawnieniu egzekucji z majątku obciążonego zastawem skarbowym i hipoteką przymusową oraz podmiotu, który uzyskał korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela; (9) usprawnieniu obsługi zbiegów egzekucji sądowej i sądownoadministracyjnej oraz zbiegów egzekucji administracyjnych; (10) dostosowaniu przepisów o egzekucji z ruchomości do przepisów prawa celnego; (11) zmianie sposobu naliczania opłaty egzekucyjnej.

Nowelizacja wprowadza także zmiany w: ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawie z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych, ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych, ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz w ustawie z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

Zmiany w ustawie o podatku od towarów i usług polegają na dodaniu nowego rozdziału 1c Czasowe odwrotne obciążenie podatkiem gazu w systemie gazowym, energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym i usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych. Ustawa stanowi, że w okresie od dnia 1 kwietnia 2023 r. do dnia 28 lutego 2025 r. w przypadku dostawy gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne będące nabywcą tego gazu, tej energii lub usługobiorcą tych uprawnień, jeżeli łącznie są spełnione określone w ustawie warunki. W takiej sytuacji dostawca lub usługodawca nie rozlicza podatku należnego, a kwotę podatku naliczonego stanowi kwota podatku należnego z tytułu nabycia towaru lub usługi.

Zmiany w ustawie o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu polegają na przyjęciu, że podmiot uprawniony stosuje cenę maksymalną paliw gazowych również w rozliczeniach z odbiorcami, którzy są przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców, którzy na dzień złożenia wniosku nie zalegają w regulowaniu określonych należności publicznoprawnych i którzy na dzień 31 grudnia 2022 r. prowadzili działalność gospodarczą, oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, jako rodzaj przeważającej działalności, kodem 10.71.Z lub prowadzili działalność gospodarczą oznaczoną tym kodem i których przychód z działalności w rozumieniu przepisów podatkowych w jednym z dwóch miesięcy kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio miesiąc złożenia wniosku pochodził w co najmniej 50% ze sprzedaży wyprodukowanych przez tych przedsiębiorców pieczywa, świeżych wyrobów ciastkarskich lub ciastek.

Zmiany w pozostałych ustawach dotyczą m.in.: udzielania i rozliczania dotacji celowej ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, przeznaczenia środków Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, źródeł przychodów oraz przeznaczenie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

- Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 2, pkt 5 w zakresie art. 15 § 3b, pkt 13 lit. a w zakresie art. 27 § 1 pkt 2 lit. a tiret czwarte i lit. b tiret trzecie, pkt 13 lit. c, pkt 24 lit. b oraz art. 22 ust. 2, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 8–10 i art. 23–28, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
- 3) art. 6, który wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia;
- 4) art. 4, który wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2023 r.;
- 5) art. 3 pkt 1, 3–6, art. 7, art. 19 oraz art. 20, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2023 r.;
- 6) art. 1 pkt 7 i 8, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

5/ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa

- Ustawa została opublikowana 27 marca 2023 roku w Dzienniku Ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 572).

- Celem ustawy jest modyfikacja obowiązującej regulacji dotyczącej gminnych rad seniorów, zmierzająca do zapewnienia większej skuteczności w powoływaniu tych rad, oraz stworzenie podstawy prawnej do powoływania rad seniorów na szczeblu powiatu i województwa. Zgodnie z uzasadnieniem ustawy: „Aktywizacja seniorów ma fundamentalne znaczenie dla funkcjonowania osób starszych w społeczeństwie. Jest istotna dla funkcjonowania seniorów w codzienności. Mimo wzrostu świadomości znaczenia i roli seniorów we współczesnym świecie rady seniorów nie stały się zjawiskiem powszechnym.”. Ustawa wprowadza zatem jednolite regulacje w zakresie tworzenia rad seniorów na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego opierające się na następujących zasadach:

1. rada gminy, rada powiatu oraz sejmik województwa mogą utworzyć – z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk – odpowiednio gminną, powiatową oraz wojewódzką radę seniorów (rozpatrzenie wniosku następuje w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia wniosku, a w przypadku odrzucenia wniosku kolejny wniosek może być złożony przez ten sam podmiot nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy);

2. rada gminy, rada powiatu oraz sejmik województwa mają obowiązek utworzyć odpowiednio gminną, powiatową oraz wojewódzką radę seniorów, jeżeli z wnioskiem o utworzenie wystąpi wymagana ustawowo liczba mieszkańców danej gminy, danego powiatu oraz danego województwa, którzy ukończyli 60 lat (utworzenie rady seniorów następuje w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia poprawnego pod względem formalnym wniosku).

Mocą ustawy rady seniorów wszystkich szczebli mają charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny – mogą w formie uchwały kierować zapytania lub wnioski w sprawach dotyczących odpowiednio gminy, powiatu oraz województwa, na które odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz marszałek województwa (albo osoby przez nich wyznaczone) mają obowiązek odpowiedzieć na piśmie w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.

Rada gminy, rada powiatu oraz sejmik województwa mogą podjąć decyzję o zwracaniu poniesionych przez członków rad seniorów kosztów, w związku z udziałem w posiedzeniach rady seniorów lub w zorganizowanych wydarzeniach, na których członek reprezentuje radę seniorów (zasady zwrotu tych kosztów będą określone w nadanym przez radę gminy, radę powiatu oraz sejmik województwa statucie rady seniorów).

Ponadto ustawa uzupełnia zakres zadań własnych gminy, zadań powiatu i zadań województwa o sprawy polityki senioralnej.

- Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

6/ [Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących oraz niektórych innych ustaw](#)

- Ustawa została opublikowana 29 marca 2023 roku w Dzienniku Ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 595).
- Ustawa wprowadza zmiany w:
 - 1) ustawie z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, zwanej dalej „specustawą jądrową”;
 - 2) ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, zwanej dalej „ustawą – Prawo atomowe”;
 - 3) ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego;
 - 4) ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwanej dalej „ustawą środowiskową”;
 - 5) ustawie z dnia 25 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych.

I. Zmiany w specustawie jądrowej:

W ustawie dokonuje się rozszerzenia zawartej w specustawie jądrowej definicji inwestycji towarzyszących – m.in. o inwestycje w zakresie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, użytkowania, zmiany sposobu użytkowania, eksploatacji lub rozbiórki sieci przesyłowych i sieci dystrybucyjnych koniecznych do przyłączenia obiektu energetyki jądrowej do sieci elektroenergetycznej lub wyprowadzenia mocy z elektrowni jądrowej. Inwestycjami towarzyszącymi będą także inwestycje w zakresie sieci ciepłowniczych lub sieci chłodniczych koniecznych do wyprowadzenia mocy, ciepła lub chłodu z elektrowni jądrowej.

Ustawa wprowadza do specustawy jądrowej definicję inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej - przez którą należało będzie rozumieć inwestycję polegającą na budowie, przebudowie, remoncie, utrzymaniu, użytkowaniu, zmianie sposobu użytkowania, rozruchu, eksploatacji lub rozbiórce obiektu energetyki jądrowej, wraz z infrastrukturą niezbędną do obsługi (do specustawy jądrowej wprowadzana jest jednocześnie definicja infrastruktury niezbędnej do obsługi).

Zmianie ulegają zasady wydawania tzw. decyzji zasadniczych dla inwestycji podlegających specustawie jądrowej - w obecnie obowiązującym stanie prawnym decyzja zasadnicza jest wydawana po uzyskaniu przez inwestora decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Kolejność wydawania w/w decyzji zostanie jednak odwrócona - decyzja zasadnicza poprzedzać będzie decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Decyzja zasadnicza, wydawana przez ministra właściwego do spraw energii, określać będzie dozwolone parametry inwestycji oraz uprawniać będzie do ubiegania się o uzyskanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji oraz innych decyzji niezbędnych do przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej. Warunkiem wydania decyzji zasadniczej będzie, tak jak obecnie, posiadanie przez wnioskodawcę siedziby w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym) – przy czym do ustawy dodany zostanie zapis o możliwości wydania takich decyzji także inwestorowi z siedzibą w państwie członkowskim Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Ustawa wprowadza ponadto wymóg uzyskania zgody ministra właściwego do spraw energii na dokonanie istotnych zmian w strukturze właścicielskiej inwestora, polegających na osiągnięciu przez podmiot trzeci u inwestora pozycji dominującej. Zgoda taka będzie mogła być udzielona po zasięgnięciu opinii Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Do przepisów specustawy jądrowej wprowadza się instytucję wstępnego raportu lokalizacyjnego. Raport ten sporządzany będzie przez inwestora po dokonaniu wstępnej oceny terenu przeznaczonego pod lokalizację danego obiektu energetyki jądrowej. Raport będzie podlegał zaopiniowaniu przez Prezesa Polskiej Agencji Atomistyki (PAA). W przypadku inwestycji obejmujących składowisko odpadów promieniotwórczych niezbędne będzie zaś sporządzenie wstępnego raportu bezpieczeństwa dla składowiska odpadów promieniotwórczych, także podlegającego zaopiniowaniu przez Prezesa PAA.

Jeżeli do przeprowadzenia pomiarów, badań lub innych prac niezbędnych do sporządzenia wstępnego raportu lokalizacyjnego lub wstępnego raportu bezpieczeństwa dla składowiska odpadów promieniotwórczych, a także do przeprowadzenia badań lub innych prac zmierzających do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, o którym mowa w ustawie środowiskowej, będzie konieczne wejście na teren cudzej nieruchomości, inwestor może będzie mógł wystąpić do wojewody z wnioskiem o wydanie odpowiedniej decyzji, umożliwiającej wstęp na teren takiej nieruchomości – o ile nie uzyska wcześniej zgody jej właściciela.

W ustawie dokonuje się niezbędnego uporządkowania przepisów dotyczących trybu wydawania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej – m.in. przez dokonanie ich niezbędnego ujednoczenia z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz administracji morskiej, a także przez uchylenie przepisów, w zakresie których występuje niespójność z regulacjami zawartymi w ustawie – Prawo atomowe. Ustawa precyzuje także wpływ wszczęcia postępowania w sprawie lokalizacji inwestycji w zakresie obiektu energetyki jądrowej na toczące się postępowania dotyczące wznoszenia i wykorzystywania sztucznych wysp, konstrukcji, urządzeń oraz utrzymywania kabli lub rurociągów w polskich obszarach morskich (postępowania takie, o ile nie zostały wszczęte na wniosek inwestora, po uprawomocnieniu się decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie obiektu energetyki jądrowej zostaną umorzone).

Nabywca lub zbywca nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie obiektu energetyki jądrowej będą mieli obowiązek niezwłocznego zgłoszenia organowi wydającemu tę decyzję danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego. W przypadku niezrealizowania ww. obowiązku prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela nie będzie stanowić podstawy do wznowienia postępowania administracyjnego lub stwierdzenia nieważności wydanej decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji.

Zmiana oznaczenia w ewidencji gruntów i budynków, dotycząca nieruchomości objętej decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji, która została dokonana po wydaniu tej decyzji, nie będzie stanowić przeszkody do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę obiektu energetyki jądrowej. Do inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej nie będą stosowane przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dotyczące zasad i trybu wnoszenia opłat za usuwanie drzew i krzewów.

Do wydania warunków przyłączenia do sieci, o których mowa w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, nie będzie wymagane posiadanie przez inwestora tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, do których paliwa gazowe lub energia mają być

dostarczane. Okres ważności wydanych warunków przyłączenia do sieci energetycznej ustalony zostanie na 10 lat.

Organy administracji publicznej oraz inne wskazane podmioty publiczne obowiązane będą, na uzasadniony wniosek inwestora, do nieodpłatnego udostępniania inwestorowi informacji i danych niezbędnych do wykonywania zadań związanych z realizacją inwestycji w zakresie obiektu energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących, chyba że udostępnieniu tych informacji lub danych sprzeciwiałyby się przepisy prawa. Zakres danych udostępnianych inwestorowi, a także sposób i tryb ich udostępniania, zostaną określone w rozporządzeniu Rady Ministrów.

W ustawie doprecyzowuje się procedurę uzyskiwania przez inwestora możliwości korzystania, na potrzeby realizacji i eksploatacji inwestycji, z terenów wód płynących, dróg publicznych lub terenów linii kolejowej. Inwestor będzie mógł w tym celu wystąpić do wojewody o wydanie decyzji regulującej warunki wykonywania przysługującego inwestorowi prawa do wejścia na takie tereny, w przypadku niezawarcia stosownego porozumienia z podmiotami zarządzającymi w/w terenami.

W ustawie określa się termin (60 dni) w jakim mają być wydane, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, związane z inwestycjami w zakresie obiektów energetyki jądrowej decyzje w sprawach:

- zatwierdzenia projektu robót geologicznych,
- zatwierdzenia dokumentacji geologicznej,
- zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego.

Gmina, na terenie której będzie zlokalizowana elektrownia jądrowa lub jej część, będzie obowiązana do uiszczania na rzecz gmin z nią graniczących opłaty w wysokości równej 50% podatku od nieruchomości uiszczanego przez podatników tego podatku od elektrowni jądrowej lub jej części. Gminy, które otrzymają takie opłaty, będą upowszechniać na swoim terenie informację o ich wykorzystaniu, wskazując w szczególności podstawę otrzymywania opłaty, kwotę opłaty otrzymanej w roku poprzednim oraz jej procentowy udział w dochodach i wydatkach gminy.

Do specustawy jądrowej dodaje się także rozdział dotyczący przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej na obszarze gmin Choczewo lub Gniewino i Krokowa oraz inwestycji towarzyszących. W rozdziale tym określono, że Polskie Elektrownie Jądrowe spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, zwana dalej „spółką PEJ”, lub spółka, w której spółka PEJ ma pozycję dominującą, uzyska możliwość przygotowania i realizacji, w trybie przewidzianym w specustawie jądrowej, przedsięwzięcia polegającego na budowie i eksploatacji pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej, o mocy elektrycznej do 3750 MWe, na obszarze gmin Choczewo lub Gniewino i Krokowa, zwanego dalej „inwestycją w zakresie EJ1”. Określono jednocześnie katalog inwestycji towarzyszących inwestycji w zakresie EJ1, ujmując w nim szereg inwestycji w zakresie niezbędnej rozbudowy infrastruktury hydrotechnicznej, kolejowej, drogowej i elektroenergetycznej, oraz wskazano podmioty, które są odpowiedzialne za przygotowanie i realizację tych inwestycji towarzyszących. Inwestycje towarzyszące inwestycji w zakresie EJ1 będą realizowane we właściwym dla nich trybie, przewidzianym w innych specustawach inwestycyjnych.

II. Zmiany w ustawie – Prawo atomowe:

Do ustawy – Prawo atomowe ustawa wprowadza definicję pojęcia „elektrownia jądrowa”, za którą uznawany będzie „obiekt służący do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła z paliwa jądrowego do celów innych niż badawcze”.

Ustawa poszerza także katalog działalności, na które może zostać przeznaczona dotacja celowa udzielana przez ministra właściwego do spraw energii w celu zapewnienia bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej kraju.

W ustawie doprecyzowuje się także regulacje dotyczące zezwoleń udzielanych przez Prezesa PAA, tj:

- 1) jednoznacznie wskazuje się, jakiego rodzaju roboty budowlane dotyczące obiektów jądowych nie wymagają takiego zezwolenia;
- 2) dookreśla się tryb procedowania wniosku o wydanie wyprzedzającej opinii dotyczącej planowanej lokalizacji obiektu;
- 3) precyzuje się zasady ponoszenia kosztów korzystania w toku wydawania takich zezwoleń z pomocy laboratoriów i organizacji eksperckich autoryzowanych przez Prezesa PAA;
- 4) określa się etap, na jakim należy przedłożyć opinię Komisji Europejskiej, wydaną na podstawie art. 37 Traktatu EUROATOM;
- 5) nakłada się na Prezesa PAA obowiązek niezwłocznego zawiadomienia właściwego miejscowo wojewody o wszczęciu postępowania w sprawie wydania zezwolenia na budowę obiektu jądowego, będącego równocześnie obiektem energetyki jądowej.

Ponadto w ustawie:

- 1) doprecyzowuje się przepisy dotyczące przeprowadzania testów przedeksploatacyjnych systemów, elementów konstrukcji i wyposażenia obiektu jądowego oraz przepisy regulujące zasady i tryb ustanawiania obszaru ograniczonego użytkowania wokół obiektu jądowego;
- 2) określa się, że do dnia wydania zezwolenia na eksploatację obiektu jądowego, jednakże nie dłużej niż przez czas określony w zezwoleniu na rozruch tego obiektu, eksploatacja obiektu jądowego może być prowadzona na podstawie zezwolenia na rozruch oraz zatwierdzonego przez Prezesa PAA raportu z rozruchu obiektu jądowego;
- 3) precyzuje się regulacje dotyczące zatwierdzenia systemu ochrony fizycznej jednostek organizacyjnych wykonujących działalność z materiałami jądowymi oraz zatwierdzenia systemów ochrony fizycznej obiektów jądowych;
- 4) doprecyzowuje się przepisy dotyczące składowania odpadów promieniotwórczych w państwie trzecim;
- 5) precyzuje się zakres działań informacyjnych ministra właściwego do spraw energii podejmowanych w związku z rozwojem energetyki jądowej.

Ustawa dokonuje także zmian w przepisach regulujących wewnętrzną organizację i sposób obsadzania organów PAA – w tym zakresie w szczególności:

- 1) przewiduje się, że odwołanie przez ministra właściwego do spraw klimatu wiceprezesów PAA następować będzie na wniosek Prezesa PAA;
- 2) powierza się Prezesowi PAA uprawnienia do kształtowania składu Rady Bezpieczeństwa Jądowego i Ochrony Radiologicznej, będącej organem doradczym działającym przy Prezesie PAA.

III. Zmiany w innych ustawach:

- 1) w ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego wprowadza się szereg wyjątków od przewidzianych w niej zasad dotyczących obrotu nieruchomościami rolnymi, w odniesieniu do obrotu związanego z inwestycjami prowadzonymi na podstawie specustawy jądowej;
- 2) w ustawie środowiskowej wprowadza się zmiany zwiększające rolę Prezesa PAA w postępowaniu zmierzającym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji w zakresie obiektu jądowego - przez wprowadzenie obowiązku zasięgnięcia przez

właściwy organ opinii Prezesa PAA przed wydaniem postanowienia w sprawie określenia zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji oraz postanowienia w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia po przeprowadzeniu ponownej oceny oddziaływania na środowisko;

3) w ustawie z dnia 25 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych rozszerza się zawarty w niej wykaz strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych o inwestycję dotyczącą budowy lub przebudowy linii koniecznych do przyłączenia elektrowni jądrowej do sieci elektroenergetycznej i wyprowadzenia z niej mocy.

IV. Przepisy przejściowe i końcowe:

W przepisach przejściowych ustawy rozstrzygnięto m.in., że:

1) do postępowań w sprawie wydania dla obiektów energetyki jądrowej decyzji na podstawie zmienianych przepisów ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie, stosuje się przepisy ustawy – Prawo geologiczne i górnicze w brzmieniu dotychczasowym;

2) do postępowań w sprawie zatwierdzenia systemów ochrony fizycznej, o których mowa w zmienianych przepisach ustawy – Prawo atomowe, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe;

3) kadencja dotychczasowej Rady do spraw Bezpieczeństwa Jądrowego i Ochrony Radiologicznej wygasa z dniem wejścia w życie ustawy, a Prezes PAA jest obowiązany do powołania członków nowej Rady w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy;

- Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.